

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต

Psychiatric Nursing and Mental Health Practicum

อาจารย์กิติกร พรมมา

**B.N.S.,PG,M.N.S.
(PSYCHIATRIC AND MENTAL HEALTH
NURSING)**

วัตถุประสงค์ของรายวิชา

เพื่อให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช โรคทางจิตเวชที่พบบ่อย จิตเวชฉุกเฉิน เจ็บพลัน วิกฤต จิตเวชชุมชน สัมพันธภาพเพื่อการบำบัด การใช้ยาอย่างสมเหตุผล โดยใช้กระบวนการพยาบาลที่คำนึงถึงการพยาบาลต่างวัฒนธรรม โภชนบำบัด ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง ในการดูแลต่อเนื่องทางจิตแก่บุคคล ครอบครัวและชุมชนอย่างมีส่วนร่วม ประเด็นและแนวโน้มสิทธิผู้ป่วย

● ● ● ● ●

บทที่ 4

การพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาสุขภาพจิต

และจิตเวชที่พบบ่อย

โรคจิตเภท (*Schizophrenia*)

● ● ● ● ●

ความหมายของโรคจิตเภท

(Schizophrenia)

โรคทางจิตที่มีลักษณะของความผิดปกติในระบบการคิด, อารมณ์, และพฤติกรรม ซึ่งทำให้ผู้ป่วยมีการรับรู้ความจริงที่ผิดเพี้ยนจากความเป็นจริง (delusions), ได้ยินหรือเห็นสิ่งที่ไม่มีจริง (hallucinations), และมีความคิดที่ไม่เป็นระเบียบหรือผิดปกติ (disorganized thinking) ทำให้ผู้ป่วยไม่สามารถทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันได้อย่างปกติ เช่น การทำงาน, การเรียน, หรือการรักษาความสัมพันธ์กับคนอื่น

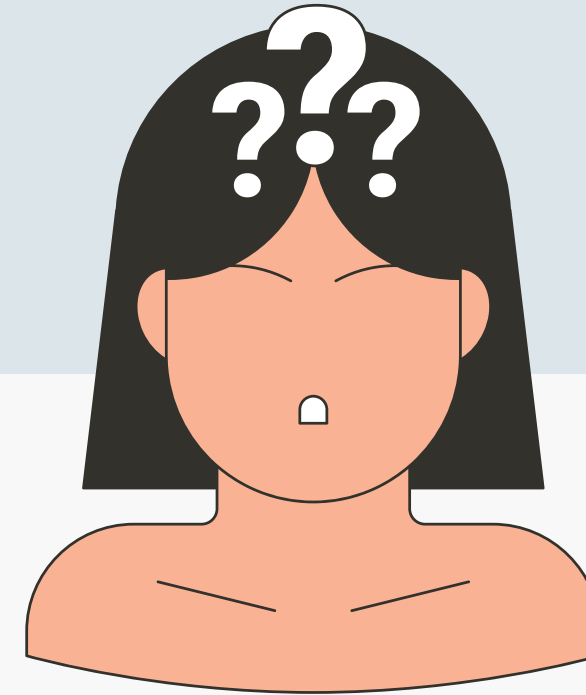
ลักษณะสำคัญของโรคจิตเภท:

1. การรับรู้ผิดเพี้ยน

2. การได้ยินหรือ
เห็นสิ่งที่ไม่มียู่จริง

3. การคิดและ
พูดที่ไม่เป็นระเบียบ

4. พฤติกรรมที่ผิดปกติ

อาการสำคัญของโรคจิตเภท

(Schizophrenia)

1. อาการทางบวก (Positive Symptoms)

- Hallucinations (การหลอกหลอน)
- Delusions (ความเชื่อผิด ๆ)
- Disorganized thinking (การคิดที่ไม่เป็นระเบียบ)
- Disorganized behavior (พฤติกรรมที่ไม่เป็นระเบียบ)

วัตถุประสงค์ของบทเรียน

เมื่อศึกษาบทเรียนนี้จบแล้ว นักศึกษาพยาบาลจะสามารถ:

1. อธิบายความหมาย อาการสำคัญ และลักษณะของโรคจิตเภท (Schizophrenia) ได้อย่างถูกต้อง
2. วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงและกลไกที่เกี่ยวข้องกับการเกิดโรคจิตเภทได้
3. ประเมินอาการทางจิต อารมณ์ พฤติกรรม และสภาพร่างกายของผู้ป่วยโรคจิตเภทได้อย่างเป็นระบบ
4. วางแผนและปฏิบัติการพยาบาลที่เหมาะสมต่อผู้ป่วยโรคจิตเภทโดยใช้กระบวนการพยาบาล
5. อธิบายการใช้ยา Antipsychotics และติดตามผลข้างเคียงของยาได้อย่างเหมาะสม
6. ให้การสนับสนุนทางจิตใจ สังคม และส่งเสริมทักษะการปรับตัวในผู้ป่วยโรคจิตเภทได้

อาการสำคัญของโรคจิตเภท

(Schizophrenia)

2. อาการทางลบ (Negative Symptoms)

- Affective flattening (การตอบสนองทางอารมณ์ที่ลดลง)
- Avolition (ขาดความสนใจหรือแรงจูงใจ)
- Anhedonia (การขาดความสนุกสนานหรือความพึงพอใจ)
- Alogia (การพูดน้อยหรือพูดไม่ชัดเจน)

อาการสำคัญของโรคจิตเภท

(Schizophrenia)

3. อาการทางจิต (Cognitive Symptoms)

- Impaired attention (ความสามารถในการจดจ่อที่ลดลง)
- Memory deficits (ความจำเสื่อม)
- Impaired executive function (ความบกพร่องในความสามารถการตัดสินใจ)

ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เป็นโรคจิตเภท

(Schizophrenia)

1. ปัจจัยทางพันธุกรรม

- ประวัติครอบครัว
 - ยีน
-

2. ปัจจัยทางชีวภาพ

- การเปลี่ยนแปลงในสมอง
 - สารสื่อประสาท
 - สารเคมีในสมอง
-

3. ปัจจัยทางสภาพแวดล้อม

- การได้รับความเครียดในช่วงวัยรุ่น
 - การใช้สารเสพติด
 - การตั้งครรภ์และการคลอด
-

ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เป็นโรคจิตเภท

(Schizophrenia)

4. ปัจจัยทางสังคมและจิตใจ

- การเกิดในครอบครัวที่มีความเครียดสูง
 - การโดดเดี่ยวหรือการถูกทอดทิ้งการเกิดโรคนี้มากขึ้น
-

5. ปัจจัยทางจิตวิทยา

- ความเครียดหรือ
- ประสบการณ์ที่กระทบจิตใจ
-

แนวทางการดูแลและการพยาบาลผู้ป่วยโรคจิตเภท

(Schizophrenia Nursing Care)

1. การประเมินผู้ป่วย

- **การประเมินอาการทางจิต:** (hallucinations), (delusions), (disorganized thinking)
- **การประเมินสภาพทางร่างกาย:** หาความผิดปกติที่อาจเกิดจากการใช้ยา การตรวจเลือดหรือการตรวจสุขภาพอื่น ๆ
- **การประเมินอารมณ์และพฤติกรรม:** ความเครียด, ซึมเศร้า, หรือความรู้สึกไม่สนใจสิ่งต่าง ๆ

แนวทางการดูแลและการพยาบาลผู้ป่วยโรคจิตเภท

(Schizophrenia Nursing Care)

2. การรักษาด้วยยา

- **การใช้ยาแอนติไซโคติก (antipsychotics):** ยากลุ่ม antipsychotics ที่ช่วยลดอาการหลอนและความเชื่อผิดๆ เช่น คลอซาปีน (Clozapine), ริสเพอริโดน (Risperidone), อารีไพพราโซน (Aripiprazole)
- **การติดตามผลข้างเคียง:** เช่น อาการง่วงนอน, น้ำหนักเพิ่ม, หรืออาการข้างเคียงทางระบบประสาท

แนวทางการดูแลและการพยาบาลผู้ป่วยโรคจิตเภท

(*Schizophrenia Nursing Care*)

3. การดูแลทางจิตใจ

- การสนับสนุนทางอารมณ์:
- การสนับสนุนทางสังคม:
- การเสริมสร้างทักษะการปรับตัว:

แนวทางการดูแลและการพยาบาลผู้ป่วยโรคจิตเภท

(Schizophrenia Nursing Care)

4. การฝึกทักษะทางสังคม

- การฝึกการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
- การฝึกทักษะการทำงานและการใช้ชีวิตประจำวัน

แนวทางการดูแลและการพยาบาลผู้ป่วยโรคจิตเภท

(*Schizophrenia Nursing Care*)

5. การวางแผนการดูแลระยะยาว

- การดูแลที่บ้าน
- การติดตามผลการรักษา
- การประสานงานกับทีมสุขภาพจิต

แนวทางการดูแลและการพยาบาลผู้ป่วยโรคจิตเภท

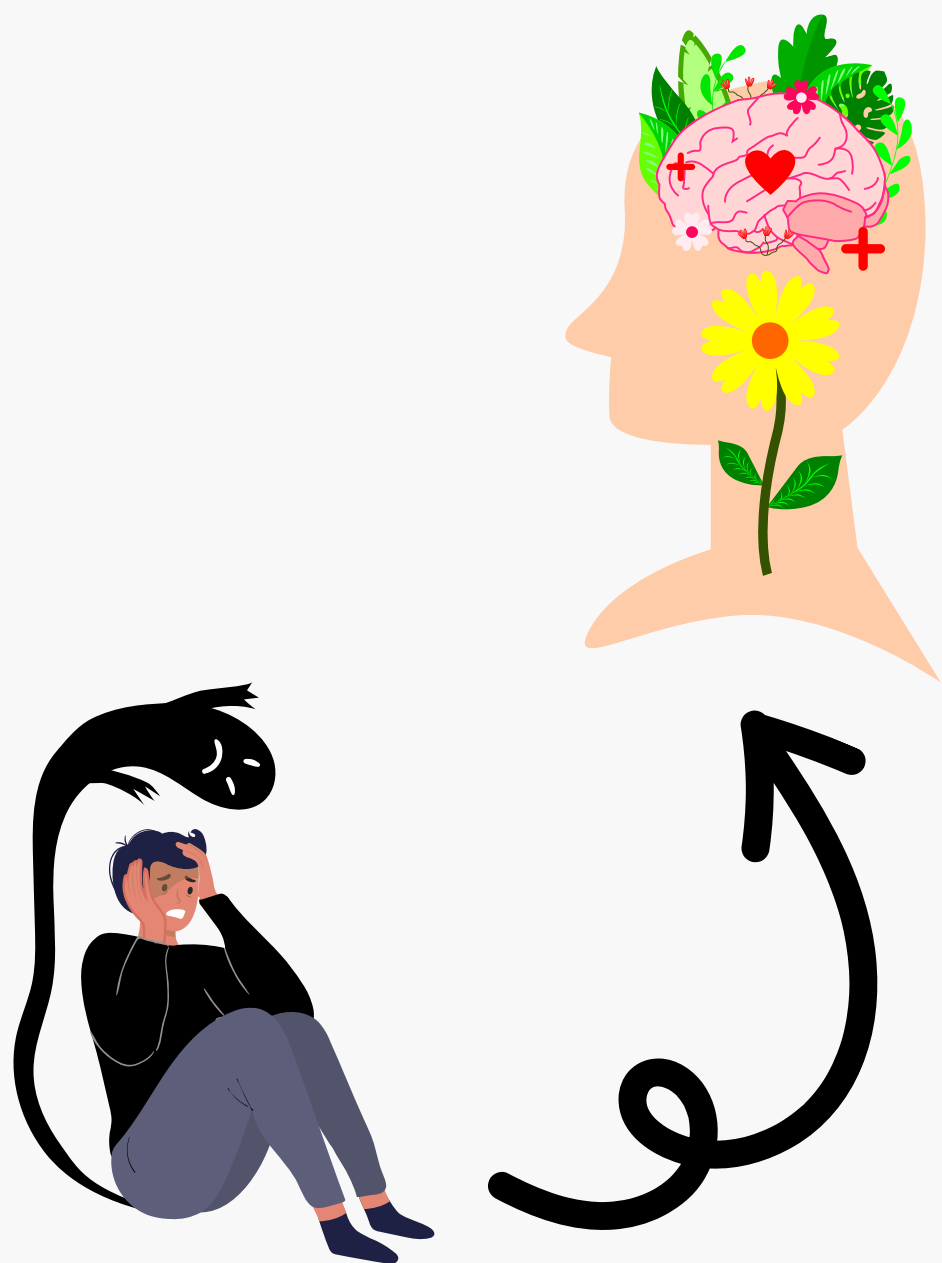
(Schizophrenia Nursing Care)

6. การป้องกันการ กำเริบของโรค

- การติดตามการใช้ยาอย่างต่อเนื่อง
- การดูแลสุขภาพจิต
- การจัดการกับความเครียดจากสารเสพติด

สรุป

การดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทไม่ใช่แค่การรักษาด้วยยาเท่านั้น แต่ต้องมีการดูแลทั้งด้านจิตใจ, ร่างกาย, และสังคมอย่างครอบคลุม เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถฟื้นฟูและใช้ชีวิตได้ในสังคมอย่างมีคุณภาพ การให้การสนับสนุนจากครอบครัวและเครือข่ายทางสังคมเป็นสิ่งสำคัญในการฟื้นฟูผู้ป่วยและลดความเสี่ยงในการเกิดอาการกำเริบของโรค

THANK YOU FOR LISTENING!

EMAIL ADDRESS

kitikornpornma@webmail.npru.ac.th

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม